

Dyemenus (geb. 1508) een jurist van gezag zou worden met een „bijkans hemelsche memorie, oordeel ende verstant”.¹⁾

DE GROOTE OPBLOEI

In een der trappenhuizen van het stadhuis te Kopenhagen vindt men aan eene zijde een wandschildering welke de stad afbeeldt zooals die nog was in 1587, waarbij het middeleeuwsch karakter volkomen bewaard is, aan den tegenovergestelden wand een panorama uit 1611 dat een geheel andere stad te zien geeft, een verjongd Kopenhagen met regelmatig stedeplan in Renaissance-opbouw.

Met betrekkelijke geringe wijziging der jaartallen valt iets dergelijks hier waar te nemen. Het is wel zeker dat de stad zooals die zich aan ons voordoet in het kohier tot heffing van de 10e penning in 1553²⁾, met haar 7 molens en 1200 huizen, waarvan 374 bewoond door menschen die niets opbrachten en slechts $\pm$ 200 huurhuizen, nog een overwegend middeleeuwsch aanzien had; toen ook nog eigen aan het oudere, veel machtiger en aanzienlijker Amsterdam dat ons wordt afgebeeld door Cornelis Anthonisz op zijn plattegrond van 1544.

Maar dan begint de groei.

Het kohier van 1561, dus ongeveer ten tijde dat Van Deventer hier zijn plattegrond teekent, noemt 11 molens en 1731 huizen, waarvan dan echter 602 bewoond door niet betalenden, waarmede het percentage van deze categorie dus stijgt van $\pm$ 31 % tot $\pm$ 35 % der bevolking. Deze cijfers duiden wel op een zeer belangrijke uitbreiding van de stad ook als economische eenheid en dat daaraan de niet-belastingbetaler een groot aandeel heeft, behoeft geenszins als een ongunstig verschijnsel te worden aangemerkt, want het kan verklaard worden uit de toeneming van handel en nijverheid, welke werkkrachten aantrok juist uit de kringen van de paupers.³⁾ Het aantal lakenramen was gestegen tot 110.

1) Boxhorn blz. 269.

2) R. H. B. Geschiedkundige stukken blz. 257.

3) Als zoodanig worden soms aangeduid menschen die men in beteren doen zou achten: een bakker, een molenaar, een coman, zelfs een goudsmid! Vermoedelijk gezellen.